

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

Manisa T Tipi Kapalı Cezaevi OHAL ilanından sonraki süreçte tutuklu-hükümlülere yönelik çok ciddi hak ihlalleri ve işkence iddiaları ile gündeme gelmektedir. Avukatların ve tutuklu yakınlarının aktardıkları bilgilere göre; cezaevinde darp uygulamaları yaygınlaşmış olup bu uygulamaların bazıları cezaevi müdürünün de gözleri önünde gerçekleşmektedir. İlk olarak 3 Ekim 2016 tarihinde ayakta sayım uygulamasını protesto eden tutuklulara gardiyanlar tarafından copla saldırılmasının ardından 6 Ekim tarihinde tutuklu avukatları bu işkence uygulaması hakkında suç duyurusunda bulunmuşlar ve cezaevi yönetimiyle görüşerek cezaevi müdüründen işkencelerin son bulacağına dair sözlü teminat almışlardır. Bu suç duyurusu ve sözlü teminata rağmen 19 Ekim tarihinde bir grup gardiyanın tutukluların el ve ayaklarını kelepçeleyerek tutuklulara coplu saldırıda bulundukları aktarılmıştır. Cezaevi müdürünün, bu saldırı esnasında gardiyanlara, *"Geçen sefer ki gibi yapmayın. Kameraların olmadığı yerde vurun. Vurduğunuz yerde iz bırakmayın, onlara ne yaparsanız yapın"* şeklinde talimatlar verdiği iddiaları da mevcuttur.

Bahsi geçen işkence ve darp olaylarının yanı sıra cezaevi idaresinin çok sayıda keyfi uygulamayı hayata geçirdiği İnsan Hakları Derneği İzmir Şubesi tarafından oluşturulan bir heyet tarafından kaydedilmiştir. Oluşturulan heyet olay yerinde yaptığı incelemelerde tutukluların cezaevine sevkleri esnasında çıplak arama ile onur kırıcı tavırlara maruz kaldıkları, hastaneye sevklerinin çeşitli gerekçelerle uzatıldığı veya yapılmadığını, tutuklulara koğuştur ya

da bir yerden bir yere götürülürken askeri nizam içinde hareket etmelerinin dayatıldığı, yazdıkları mektupların postalanmadığı ve/veya kendilerine gelen mektupları teslim alamadıkları, aile görüş saatlerinin 50 dakika olmasına rağmen bunun fiili olarak 25-30 dakikaya düşürüldüğü ve ayda bir kez yapılan açık görüşün iki ayda bir indirildiği tespit edilmiştir. Bu türden keyfi uygulamaları tanımayan tutukluların sıklıkla koğuşlarının değiştirildiği, uygulamaları protesto edenlerin ise hücre cezasına çarptırıldıkları ve psikolojik bir işkence biçimi olan tecrite maruz kaldıkları kayda geçilmiştir.

Askeri darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL rejiminde KHK'lar aracılığıyla benzeri hak ihlalleri, baskı, işkence ve keyfi uygulamaların tüm cezaevlerinde şiddetini artırarak devam ediyor olması, yargı ve hükümet mercii tarafından cezaevi idarelerine ve Bakanlığınız yetkililerine dokunulmazlık zırhı verildiği konusundaki şüpheleri derinleştirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Yukarıda bahsi geçen darp ve işkence olaylarını gerçekleştiren cezaevi personeli ve işkenceyi görmezden gelen cezaevi yönetimi hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmamışsa gerekçesi nedir?
- 2- Tutuklulara idari sayımlar esnasında ya da bir yerden bir yere götürülürlerken askeri nizam içinde hareket etmelerinin dayatılması Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde mi gerçekleşmektedir? Değil ise, bu uygulamalara yönelik herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 3- Tutukluların hastane sevklerinin çeşitli gerekçelerle uzatıldığı ya da yapılmadığından haberdar mısınız? Sağlığa erişimi engellenen tutukluların bu temel haklarının ihlal edilmemesi için Bakanlık olarak yürüttüğünüz çalışmalar ve aldığınız tedbirler nelerdir?
- 4- Tutukluların Manisa T Tipi Cezaevine girişinde çıplak aramaya tabi tutuldukları iddiaları doğru mudur? Doğru ise bunun yasal dayanağı ve gerekçesi nedir?
- 5- Çıplak arama yapılması Türkiye'nin imzacısı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3. maddesine ve bu maddeyi kabul ettiğini gösteren Anayasanın 17. maddesine aykırı olduğundan, Bakanlığınızın Anayasayı ihlal etmek suçu işleyen cezaevi idaresi ve personeli hakkında herhangi bir yaptırım olacak mıdır?
- 6- OHAL ilanından beridir Manisa T Tipi Cezaevinde hücre cezası verilen tutuklu ve hükümlü sayısı nedir?

8924

- 7- Tutukluların aile görüş saatlerinin 50 dakikadan 25-30 dakikaya indirilmesinin ve açık görüşlerin ayda birden iki ayda bire indirilmesinin herhangi bir yasal dayanağı ve gerekçesi var mıdır? Varsa, nedir?
- 8- 15 Temmuz darbe girişimi gerekçe gösterilerek ilan edilen OHAL rejiminin bir sonucu olan KHK'lerin keyfi olarak uygulanmasıyla Türkiye genelinde cezaevlerinde hak ihlalleri ve işkence uygulamalarının rekor düzeye ulaştığı iddia edilmektedir. İnsan hakları örgütleri ve çok sayıda hukuki otorite tarafından gündeme getirilen bu iddiaların tarafınızca herhangi bir incelemeye tabi tutulmadan reddedilmesi kamuoyunda ciddi eleştirilere sebep olmaktadır. Bu bağlamda, daha önce ifade ettiğinizin aksine cezaevlerinde insan onuruna yakışmayan işkenceler yapıldığını kabul eden bir açıklama yapmayı ve cezaevi ihlalleri konusunda Bakanlığınız yetkililerini ciddi bir çalışma yürütme konusunda görevlendirmeyi düşünüyor musunuz?